

Zrušení jednotného grafického standardu? SMS ČR i většina krajů uplatnila negativní připomínky

11.9.2025 - | Sdružení místních samospráv ČR

Ministerstvo pro místní rozvoj těsně před volbami přišlo s návrhem, který nebyl s územím projednán a který by zrušil povinnost jednotného grafického standardu územních plánů. Co to znamená v praxi? Každá obec by si mohla plány zobrazovat po svém, jiným stylem a v jiné podobě.

Výsledkem by byla roztržitost a nepřehlednost, kterou Česko znalo před zavedením standardu.

Sdružení místních samospráv ČR (SMS ČR) proto považuje návrh za krok zpět a z důvodu neexistujících výpočtů přínosu zrušení jednotného grafického standardu rovnou požádalo o jeho stažení. Materiál totiž zavádí zrušení pouze grafického standardu, který by ovšem byl stále povinný pro zobrazování v NGÚP, **tedy by byly dvě grafické verze územních plánů. Navíc největší technické problémy stejně jako náklady na přepis přináší datový standard a ten materiál neruší.**

Argumenty SMS ČR opírá o zpětnou vazbu z území, stejně jako principy přehlednosti, podstatu právního státu, rovného postavení a již vynaložených nákladů, které se blíží miliardě. Jednotný grafický standard dle obcí, které ho již zavedly přináší přehlednost pro úředníky i veřejnost, podporuje digitalizaci a mapové portály a z dlouhodobého hlediska šetří peníze. Navíc už do něj byly investovány značné částky (pravděpodobně se blížíme miliardě) ze státních, krajských i evropských dotací. Pokud by nyní povinnost zmizela, znamenalo by to vyhození těchto peněz doslova z okna. A jasný signál těm, kdo již zodpovědně standardizovali. **Změna totiž zvýhodňuje ta města a obce, která standard dosud nezavedla, v jejichž prospěch stát vytváří nespravedlivý dvojí metr vůči těm, kdo pravidla poctivě dodrželi.**

Stavební zákon jasně stanoví, že územní plány musí být v jednotném datovém i grafickém standardu. Vyhláška, která by tuto povinnost rušila, se ocitá v rozporu s platným zákonem. Zásadní problém představuje i nestabilita. Stát mění pravidla v oblasti územního plánování už podruhé během jednoho volebního období. To podkopává důvěru obcí i občanů v právní stát a ztěžuje dlouhodobé plánování.

Kromě výše uvedeného byly připomínky vzneseny i na technickou stránku změny. Ministerstvo navrhuje zrušit CAD formáty a ponechat pouze GIS, což by obce donutilo platit za nákup nových softwarů a překreslovat plány. Namísto úspor by tak změna přinesla vyšší náklady, komplikace i nedostatek projektantů. **Na ústním jednání bylo ze strany MMR přislíbeno, že by přechodné období pro využití CAD nakonec bylo prodlouženo do 31. 12. 2029**, nicméně i tak není jasné, zda bude následně nutné tyto územní plány převést do GIS a kdo tento přepis bude zajišťovat a hradit. Případné náklady na převod pravděpodobně půjdou opět za obcemi, které již jednou investovaly do splnění státem vyžadovaného standardu. **Proto je tak zásadní, aby důvodová zpráva jasně vyčíslila a analyzovala finanční dopady (včetně administrativních a časových) do rozpočtů obcí, především v situaci, kdy je materiál předkládán do mezirezortního připomínkového řízení bez projednání s územím a bez RIA, tedy analýzy dopadů.** Zároveň pokud bylo na ústním jednání dne 2. 9. ze strany MMR přislíbeno, že odevzdané ÚP v CAD na své náklady převede, je třeba, aby tento závazek byl učiněn písemně a s jistotou, že se nejedná o úkon, který by odporoval pravidlům pro nakládání s majetkem a veřejnými prostředky (rozpočtová

pravidla) a pravidlům zadávání veřejných zakázek (ZZVZ). A samozřejmě, aby byla ze strany státu také zajištěna lhůta v níž stát převod dokumentace z CAD do GIS provede. Aby nakonec nebyly obce blokovány v rozvoji z důvodu nepřevedení do GIS.

Názor SMS ČR ve výše uvedeném nezůstává osamocený. Proti zrušení grafického standardu se postavily kraje Královéhradecký, Ústecký, Vysočina, Jihočeský, Karlovarský i Jihomoravský, dále Svaz měst a obcí ČR, Ministerstvo dopravy i Ministerstvo zemědělství. Shodně upozorňují na riziko chaosu, ne hospodárnost po vynaložených investicích i právní nejistotu. Část připomínek se soustředí také na požadavek zachovat CAD systémy alespoň přechodně, neboť jejich plošné vyřazení by způsobilo obrovské praktické problémy.

Podporu naopak novela získala u Hospodářské komory ČR a České komory architektů, které vítají omezení grafického standardu a posílení datového modelu. Připomínají, že datová standardizace je pro digitalizaci klíčová.

Shoda mezi SMS ČR, kraji i většinou ministerstev je však zřejmá: grafický standard má smysl a jeho zrušení by znamenalo krok zpět. Co naopak vyžadují, je systematictější přístup státu, seriózní analýza dopadů a jasná pravidla, která nebudou měněna každých pár měsíců.

Přehledně: kdo je pro a kdo proti naleznete v příloze

Kdo je proti zrušení grafického standardu

- SMS ČR, Svaz měst a obcí ČR
- Královéhradecký, Ústecký, Vysočina, Jihočeský, Karlovarský a Jihomoravský kraj
- Ministerstvo dopravy, Ministerstvo zemědělství

Hlavní argumenty proč ne:

- krok zpět a návrat k roztržitosti, nepřehlednosti a chaosu – dvě verze územních plánů
- investice by přišly vniveč, plýtvání veřejnými prostředky
- právní problém – rozpor se stavebním zákonem
- zvýšení nákladů a technické komplikace při přechodu na nový systém
- nestabilita – časté změny pravidel podkopávají důvěru obcí i občanů

Kdo zrušení podporuje

- Hospodářská komora ČR
- Česká komora architektů

Jejich argumenty:

- grafický standard je podle nich příliš složitý
- datový standard je důležitější a měl by být prioritou digitalizace

Více o záměru naleznete také zde:

</legislativa/verejna-sprava/stavebni-zakon/novela-k-uzemnim-planum-ministerstvo-chce-vyhlasitou-zrusit-jednotny-graficky-standard-4786cs.html>

Veškeré uplatněné připomínky najdete ve veřejné knihovně eKlep:

<https://odok.gov.cz/portal/veklep/material/pripominky/KORNDK9K3FHL/>

Za správnost: Mgr. Jindra Tužilová

vedoucí legislativní analytička

<https://www.smscr.cz/legislativa/verejna-sprava/stavebni-zakon/zruseni-jednotneho-grafickeho-standardu-sms-cr-i-vetsina-kraju-uplatnila-negativni-pripominky-4808cs.html>